

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עב.

1. ויגל מלך אשור את ישראל אשורה ויבאם בחלה ובחבור נהר גוזן וקרני מדי.
מלכים ב יח א
2. וארו חיה אחרי תנינה דמיה לרב ולשטר חד דקמת ותלת עלעין בפמה בין שנה וכן אמרין לה קומי אבלי בשר שגיא: דניאל ז ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בין וכו' וצ"ל דשני פקודות הן. עין ערכונן דף יט ע"א מ"ה אס בין הנכרות:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומלת וכו' בחיה הראשונה שנמראה וכו' והיא צבל וקשי' צומה לכל' ודכ"י:

לעני רש"י

אויש"א [אוישיריי"ו]. שדה ערבות. ביב"ר ויביי"ו. ברכת דגים.

והאידינא הוא ליוה פרסאי. שלקחיהו ממקומו וצנאוהו למעלה מאקרא ולהכי לא צעי לתחת פרט עד היכן לפי שפרט נופל צדקל ועוד צבל מושכת למטה ממנו עד אפמיא תמאה כדאמר לעיל: להך גיסא דפרט עד היכא. צשפתה כלפי מערב עד היכן מתפשט רחבה של צבל: מאי דעסך. צבאת לישראל: משום צירס. שמה צירס שיוצבת בהך גיסא מיציעא לך: מייחסי דפומצדיסא. שהיא צין שמי הנהרות מצירס נסבי ש"מ מחזקין הס צה צחוקת יוסם: כמחלוקת ליוחסין. צארכה ורחבה של צבל: קד מחלוקת לגיטין. דקיימא לן (גיטין דף ג.) המציא גט משאר ארעות לריך שיאמר בפני נכתב וצפני נחתם לפי שאין בקיאות נצמה והמציא גט מארץ ישראל לצבל אינו ריך לומר וצבל הרי היא כארץ ישראל לגיטין אף שהם היו חכמים ובקיאין לשמה: עד ארצא טניינא. אגם של קנים וערבה שקורין ארש"א: טניינא דגישרא. שני חכמים היו למטה מהגשר זה למטה מזה: חביל ימא. שם מקום: סנילחא דצבל. מכלילא ותפארתה של צבל ליוחסין: שוניה וגוביא וצלווא. מקומות הם: סנילחא דחביל ימא. תפארת של חביל ימא: איספא צעא מייניהו. כותיים לא נתערבו צהם אצל הקול ילא על ידי ששאל כותי אחד אשה מהם אצל הס לא נתנו לו. ויש אומרים רב פפא צעא מייניהו איתתא ולא יבדי ליה לכך היה מוציא עליהם שמן פסול וקשה צעיני לומר כן: כגולה. פומצדיסא קרי גולה צראש השנה (דף ג.ג.): מאייה דקריא. מקום על נהר פרט למעלה: והאמר ר' יוחנן. לעיל (י) מיחסותא צבל צפרת עד מעברתא דגדמא ותו לא: אמר אביי רצועה נפקא. צאלכסון ממעברתא דגדמא ומקפת את הפסולין עד מעלה מאייה דקירא שהיא מן הפסולין ושוט משוט צפי רצועה על פרט: חלוון. נהר: ויחסם צחלה וצחצו. צעשרת השצטיס שהגלה סנחריב משמעי: ופולן לפסול. כל מקום שגלו השצטיס נטמעו עוצדי כוכבים צצותיהם ועוצד כוכבים ועצד הצא על צת ישראל אפילו למ"ד (יבמות דף מה.) הולד ממזר לא הוי פגום מיהא הוי:

להך גיסא דפרת עד היכן. פי' צקונטרס להכי לא צעי לתחת פרט עד היכא לפי שפרט נופל צדקל ועוד צבל מושכת למטה ממנו עד אפמיא תמאה כדאמר לעיל: איתתא בעא מינייהו וצא יהבו ציה. ולכן הוציא עליהם לעו וי"מ דקאי ארצ פפא ולא נהירא דמ"ו שיעלה צדעמו של אומר דריק להוציא לעו עליהם שלא צין: בין הנהרות הרי היא כגולה ציוחסין. וצריך לומר דשני מקומות הן דאי משום צדקל ופרט לא הוי צעי גמרא ובי צין הנהרות מאי הוי דפשיטא לכולי עלמא דמייחסי דלעיל נמי לא צעי אלא מן הצדדין אצל צין הנהרות פשיטא ליה דמיוחסין הן: היום

שוניא וגוביא תכילתא דחביל ימא רבינא אמר אף ציצורא תניא נמו הכי חנן בן פנחס אומר חביל ימא תכילתא דבבל שוניא וגוביא וציצורא תכילתא דחביל ימא אמר רב פפא והאידינא איערבי בהו כותאי ולא היא איתתא הוא דבעא מינייהו ולא יהבו ליה מאי חביל ימא אמר רב פפא זו פרט צדבורס' ההוא גברא דאמר להו אנא מן שוט מישוט עמד רבי יצחק נפחא על רגליו ואמר שוט מישוט בין הנהרות עומדת וכי בין הנהרות עומדת מאי הוי אמר אביי אמר ר' חמא בר עוקבא אמר רבי יוסי בר' חנינא בין הנהרות הרי היא כגולה ליוחסין והיכא קיימא אמר ר' יוחנן מאייה דקירא ולעיל והא אמר רבי יוחנן עד מעברתא דגיומא אמר אביי רצועה נפקא אמר רב איקא בר אבין אמר רב הננאל אמר רב חלוון גיהונד הרי היא כגולה ליוחסין א"ל אביי לא תציתו ליה יבמה היא דנפלה ליה התם א"ל אמו דידי היא דרב הננאל היא אזיל שייולה לרב הננאל אמר להו הכי אמר רב חלוון גיהונד הרי היא כגולה ליוחסין ופליגא דר' אבא בר כהנא ר' אבא בר כהנא מאי דכתיב ויבאם בחלה ובחבור נהר גוזן וערי מדי חלה זו חלוון חבור זו צדרייב נהר גוזן זו גינוק ערי מדי זו חמדן וחברותיה ואמרי לה זו גהונד וחברותיה מאי חברותיה אמר שמואל כרך מושבי צחוסקי ורומקי אמר רבי יוחנן וכולם לפסול קסלקא דעתא מושבי היינו מושכני והאמר ר' חייא בר אבין אמר שמואל מושכני הרי היא כגולה ליוחסין אלא מושבי לחוד ומושכני לחוד ותלת עלעין בפומה בין שיניה אמר רבי יוחנן זו חלוון הדייב ונציבין שפעמים בולעתן ופעמים פולטתן וארו חיזא אחרי תנינא דמיה לדוב צתני רב יוסף אלו פרסיים שאוכלין ושותין כדוב ומסורבלין כדוב ומגדלין שער כדוב ואין להם מנוחה כדוב ר' אמי כי הוה חזי פרסא דרכיב אמר היינו דובא ניידא א"ל רבי ללוי הראני פרסיים אמר ליה דומים לחיילות של בית דוד הראני חברין דומין למלאכי חבלה הראני ישמעאליים דומין לשעירים של בית הכסא הראני תלמידי חכמים שבבבל דומים למלאכי השרת כי הוה ניחא נפשיה דרבי אמר הומניא איכא בבבל כולה צעמונאי היא צמונאי איכא בבבל כולה דממוזירא היא בירקא איכא בבבל שני אחים יש שמחליפים גשותיהם זה לזה בירתא דסמאי איכא בבבל היום סרו מאחרי המקום דאקפי פירא ככוורי בשבתא ואזיל וצדו בהו בשבתא ושמתניהו ר' אחי ברבי יאשיה ואישתמוד אקרא דאגמא איכא בבבל אדא בר אהבה יש בה היום

והוא עלעין צפומה. בחיה (א) השניה שנמראה דניאל כתיב והיא צבל: צפומה צין שיניה. צפומה משמע מצפנים צין שיניה משמע שכולמות מצחון: צולעסן. מושלת עליהם: ומסורבליס כדוב. צעלי צער. לשון עזי ושומן הוא וצעלמא (שבת דף קא:) נמי אמרי' קטן מסורבל צבשר המלוכש צבשר כסרבל: דוב אין לו מנוחה כשהוא קשור הולך וצא תמיד סביבותיו: דובא ניידא. דוב נודד: הראני פרסיים. צעל משלות ודומיות היה לוי וקאמר לו רבי משול לי פרסיים למה הם דומים: כחילוט של צים דוד. גבורים: חבנין. אומה הסמוכה לפרסיים ומשחיתים הם וטרפנים הם יותר מפרסיים: לשעירים. מלוצשים שחורים ודומים לשדים: דומים למלאכי השרת. לצושים לצנים ועטופים כמלאכי השרת וכתוב (יחזקאל ט) והאיש לצוש הצדים. והכי נמי אמרינן צצמה מדליקין (שבת דף מה.) על רבי יהודה שהיה מתעטף ויוצד צצדינים המלוציין ודומה למלאך כו' וצנדרים (דף כ:) נמי אמרינן מלאכי השרת רצנן ואמאי קרי להו מלאכי השרת משום דמלוציין כמלאכי השרת צצמלוצשים נאים: כי קא ניחא נפשיה. מורקה נצואה צפומיה: הומניא. עיר ששמה ק': מסגריא. עיר היא וכל הנך כולהו מקומות נינהו: צירפא דסטיא. על שם שסרו מאחרי המקום ופירש רבי היאך סרו: דאקפי פירא ככוורי ואזיל וצדיי צצפסא ושמתניהו וכו'. הציף הציצר דגים הרבה והלכו וצדו: דאקפי הציף כדמתרגמינן ויץ הברזל (מלכים ב ג) וקפא פרוצא: פירא. צריכה עשויה לגלגל דגים וצלע"ו ציצ"ר: ואישתמוד. נשתמדו: היום

מוסף רש"י

וכולם לפסול. רובן ממוזים שנטמעו עשרת השצטיס צעובדות כוכבים (ל"ל צנת עשרת השצטיס צעובדי כוכבים) וצניין הרי הן כשאלים ויהא צנה אקור ממזרות, והן לא מהרו ושאפו זה אחותו או צנו והרי הן ממזרים ויבנות צ"ו. שפעמים בולעתן ופעמים פולטתן. ג' מדינות היו תמיד מורדות צה ומשלימות עמה (דניאל ז ה.) אחת ע"ז והנה אחרי. אחת ע"ז ומסורבלין. מלוכשין צבשר (מגילה יא.) שמעיס כמו שבת קלא:) קטן המסורבל צבשר ולשון מלוכש הוא כמו (דניאל ג) כפיתו בצרכליהן (ע"ז ב.) ואין להם מנוחה כדוב. דוב אין לו מנוחה אלא הולך וצא כל שעה (שם.)

